

Infrastrukturdepartementet
i.remissvar@regeringskansliet.se
i.e.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Energimarknadsinspektionens promemoria – Lokaliseringssignaler i elnätstariffer, förslag till lagändring

Den samhällsvetenskapliga fakulteten vid Umeå universitet har fått möjlighet att bereda Umeå universitets yttrande över Energimarknadsinspektionens promemoria – Lokaliseringssignaler i elnätstariffer, förslag till lagändring. Yttrandet har utarbetats av professor Runar Brännlund och forskare Mattias Vesterberg, båda vid CERE, Umeå universitet och SLU.

Energimarknadsinspektionens lagförslag syftar till att tillåta nätföretag att sätta priser som reflekterar marginalkostnaden för att leverera el. Detta är i grunden bra, då korrekt prissättning är en förutsättning för ekonomisk effektivitet. Det finns dock en rad problem med Energimarknadsinspektionens förslag, som diskuteras nedan.

- Under den senaste regleringsperioden så utnyttjade få företag hela sin intäktsram. Det vill säga, företagen hade åtminstone under denna period möjlighet att öka sina intäkter för att bekosta exempelvis investeringar i ökad överföringskapacitet. I skenet av detta förefaller det osannolikt att högre priser skulle leda till mer investeringar. Det hade varit önskvärt med en diskussion kring detta i lagförslaget.
- Energimarknadsinspektionen skriver att: *”Den kostnadsreflektiva tariffkomponenten ska motsvara kortsiktiga marginalkostnader och framåtblickande kostnader i nätverksamheten. Nätföretagens kortsiktiga marginalkostnad utgörs främst av nätförluster och kostnader för överliggande nät. Med framåtblickande tariffkomponent menas en komponent som innehåller prissignaler till nätkunderna om hur deras nuvarande beteende påverkar framtida behov av investeringar i överföringskapaciteten.”*
 - Det är oklart vad Ei menar med ”framåtblickande kostnader”, men vi tolkar detta som att Ei förordar ett pris som är högre än den kortsiktiga marginalkostnaden inklusive eventuell ”knapphetsränta” (dvs. värdet för den köpare vars efterfrågan inte kan tillgodoses ifall kapacitetsrestriktionen binder). Ei glömmer bort att den kortsiktiga marginalkostnaden, inklusive eventuell knapphetsränta, faktiskt speglar kapacitetsbegränsningar. Det betyder att priset, om det är lika med kortsiktig marginalkostnad plus knapphetsränta, inkluderar värdet av att öka kapaciteten. Några ytterligare ”incitament” behövs inte.
 - Värt att notera är också att forskare inom nationalekonomi inte anser att priset ska spegla långsiktiga marginalkostnader. Borenstein (2016), som Energimarknadsinspektionen refererar till i sitt PM, skriver att

*”Some analysts have argued that price should reflect long-run marginal cost in order to reflect the capital costs of production. **This would not in general yield economic efficiency.** For instance, if a system is underbuilt and has a shortage*

UMEÅ UNIVERSITET

Sid 2 (2)

of capacity, economic efficiency dictates that price increase to reflect the scarcity value of the electricity at each moment, regardless of the cost of capital to expand the system's capacity in the longer run."

- Generellt så saknar vi en diskussion i Ei:s lagförslag kring varför företag, om de tillåts ta ut geografiskt differentierade priser, kommer att sätta *korrekta* priser. Vilka incitament har företagen att sätta effektiva priser, och vad är det som hindrar företag från att sätta *för höga* priser?
- I sammanhanget är det viktigt att komma ihåg att intäktsreglering av elnät inte nödvändigtvis leder till ekonomisk effektivitet. Om ett företags intäkt är given (genom intäktstaket) så är det enda sättet för företaget att öka sin vinst genom att minska sina kostnader. Om kostnaderna ökar med levererad kvantitet, och efterfrågan minskar i pris, så kan företaget sänka sina kostnader genom att sätta ett högre pris. Om den reglerade intäkten är lägre än monopol-intäkten så riskerar således intäktsreglering att leta till ett pris som överstiger monopolpriset (se Crew & Kleindorfer, 1996). Det kan finnas en risk att Energimarknadsinspektionens lagförslag förvärrar detta problem.
- Figur 3 är felaktigt ritad. Den röda triangeln ska vara ovanför efterfrågekurvan, inte nedanför.

Beslut i ärendet har fattats av professor Ruth Mannelqvist, den Samhällsvetenskapliga fakultetens dekan, efter föredragning av fakultetssamordnare Åsa P Isaksson.

För den Samhällsvetenskapliga fakulteten

Ruth Mannelqvist
Dekan

Åsa P Isaksson